

Bijbelstudie 43

De onfeilbaarheid van de Bijbel

Inleiding

📖 "*Uw woord is zeer gelouterd...*" (Psalm 119:140)

Als christenen belijden we dat de Bijbel het onfeilbare Woord van God is. Dat is vanzelfsprekend als je gelooft dat de Bijbel woordelijk door Gods Geest is ingegeven¹. Toch houden niet alle christenen vast aan de onfeilbaarheid van de Bijbel. Het loslaten van de onfeilbaarheid is zeer ernstig. Want uit de kerkgeschiedenis van de laatste twee honderd jaar blijkt dat dit telkens weer heeft geleid tot afval van het geloof. Na het loslaten van de onfeilbaarheid van de Bijbel komen, na verloop van tijd, steeds meer fundamentele leerstellingen onder druk te staan.² Het is daarom van groot belang dat wij vasthouden aan de onfeilbaarheid van de Bijbel. Hieronder wordt besproken waarom wij geloven dat de Bijbel onfeilbaar is.

1. Gods woord is de waarheid

📖 "*Uw Woord is de waarheid*" (Johannes 17:17)

Jezus zegt van de Bijbel: "*Uw Woord is de waarheid*". Dat betekent dat alles wat er in de Bijbel staat waar is. Als Gods Woord zich ergens over uitsprekt dan klopt het. Als God beschrijft hoe Hij Eva heeft gemaakt uit de rib van Adam (Genesis 2:21,22) dan is dat de waarheid. Als de Bijbel zegt dat Jona door een grote vis is opgeslokt en weer levend is uitgespuwd, dan is dat ook werkelijk zo gebeurd. Als de Bijbel ervan uitgaat dat het boek Jesaja door de profeet Jesaja is geschreven³, dan geloven we dat. Er staan geen vergissingen in de Bijbel, alles is waar, alles klopt. Ook als de Bijbel spreekt over de geschiedenis of over de schepping van de wereld.

---

¹ Zie Bijbelstudie 42 over de inspiratie van de Bijbel.

² Het laatste grote drama op dit gebied was de volledige ontsporing van de Gereformeerde Kerk (Synodaal). In de jaren veertig van de vorige eeuw was deze grote kerk, met enkele miljoenen leden, nog orthodox. Twintig jaar later was de Gereformeerde Kerk (Synodaal) bijna volledig vrijzinnig. Het begon met het uitdragen en tolereren van theïstische evolutie. De eerste die dat deed was prof. Jan Lever. Dat was een capitulatie voor de evolutietheorie. Daar werd niet tegen opgetreden. Enige tijd daarna volgden anderen met schrijfkritiek, zoals prof H.M. Kuitert. Niet lang daarna werd de kern van het evangelie, dat is de leer over het plaatsvervangend sterven van Jezus, aangevallen door Herman Wiersinga. Ook hier werd niet tegen opgetreden. Toen was het hek van de dam. Deze kerk is inmiddels opgegaan in de PKN.

³ Vrijzinnige christenen geloven dat de profeet Jesaja maar een deel van het boek Jesaja heeft geschreven. Ze beweren dat het tweede deel van Jesaja door iemand anders is geschreven. Deze schrijver leefde veel later dan Jesaja. Er is zelfs een theorie die stelt dat het boek Jesaja door drie verschillende personen is geschreven. In het Nieuwe Testament (bijvoorbeeld in de evangelieën) wordt verschillende keren uit Jesaja geciteerd. Ook uit de laatste hoofdstukken van Jesaja. En daar wordt iedere keer uitdrukkelijk bij gezegd dat het de woorden van de profeet Jesaja zijn. (Mattheus 3:3, 4:14, 8:17, 12:17, 13:14, 15:7; Marcus 7:6; Lucas 3:3,4, 4:17; Johannes 1:23, 12:39,41; Handelingen 28:25; Romeinen 9:27,29; 10:16,20; 15:12).

2. De onfeilbaarheid is het gevolg van de inspiratie van de Bijbel

📖 *"Heel de Schrift is van God ingegeven..." (2 Timoteus 3:16)*

De onfeilbaarheid van de Bijbel is het gevolg van de inspiratie van de Bijbel.⁴ Gods Geest heeft de schrijvers van de Bijbel zo geleid dat ze precies opschreven wat Hij door hen heen wilde zeggen. Daarom kunnen we zeker weten dat er geen fouten of vergissingen in de Bijbel staan. Want God is alwetend. Wanneer Hij zich ergens over uitsprekt maakt hij geen fouten.⁵

3. Jezus bevestigt de onfeilbaarheid van de Bijbel

Jezus geloofde in de onfeilbaarheid van de Bijbel. Dit blijkt uit de uitspraken die Hij over de Bijbel doet in de evangelieën. Eén van die uitspraken hebben we al besproken. In Johannes 17:17 zegt Jezus: *"Uw Woord is de Waarheid"*. Er zijn echter nog een aantal uitspraken waar uit blijkt dat Jezus in de onfeilbaarheid van de Bijbel geloofde.

We zullen er twee bekijken:

De Schrift kan niet gebroken worden

📖 *"...En aangezien de Schrift niet gebroken kan worden" (Johannes 10:35)*

In Johannes 10:24-42 is Jezus in discussie met de Joden. De Joden namen Hem kwalijk dat Hij zichzelf met God gelijkstelde. Jezus weerlegde hen met een beroep op een tekst uit het Oude Testament (Johannes 10:34). Bij die gelegenheid onderstreepte Jezus het gezag van de Bijbel door er bij te zeggen: *"en aangezien de Schrift niet gebroken kan worden"* (Johannes 10:35). Volgens Jezus kan de Schrift niet gebroken worden. Elk gedeelte van de Schrift is waar. Hieruit blijkt dat Jezus uitging van de onfeilbaarheid van de Bijbel.

Wie de Schrift kent dwaalt niet

📖 *"...U dwaalt, omdat u de Schriften niet kent..."*
(Mattheus 22:29)

In Mattheus 22:23-33 weerlegt Jezus de Sadduceeën. Zij waren van mening dat er geen opstanding der doden was. Maar ze dwaalden, want ze kenden de Bijbel niet. Jezus bewijst vanuit de Bijbel dat er wel een opstanding der doden is. In vers 29 bevestigt Jezus bovendien de onfeilbaarheid van de Bijbel. Wie de Bijbel kent dwaalt niet. Want de Bijbel is het Woord van God en spreekt daarom in alles de waarheid.

Dat Jezus geloofde in de onfeilbaarheid van de Bijbel blijkt ook uit de manier waarop Hij met de Bijbel omging. Jezus verwijst in zijn onderwijs voortdurend naar het Oude Testament. We vinden bij Jezus nooit ook maar een spoor van twijfel aan de historische betrouwbaarheid van de Bijbel. Hij verwijst zonder terughoudendheid naar allerlei gebeurtenissen die tegenwoordig vaak in twijfel worden getrokken. Gebeurtenissen zoals de schepping van Adam en Eva (Mattheus 19:4;5), de zondvloed (Mattheus 24:37-39), het verhaal van Jona (Mattheus 12:40). Ook gaat

---

⁴ Voor een uitleg over de inspiratie van de Bijbel, zie bijbelstudie 42.

⁵ In dit bijbelvers staat dat "Heel de Schrift" door God is ingegeven. Dat betekent dat **heel** de Bijbel onfeilbaar is. En niet slechts een deel er van. Zie ook punt vier van Bijbelstudie 42.

Jezus er van uit dat de boeken van de Bijbel geschreven zijn door de schrijvers die de Bijbel zelf noemt. Jezus bevestigt bijvoorbeeld, dat de eerste vijf boeken van de Bijbel door Mozes geschreven zijn (Mattheus 23:2). En dat Jesaja de schrijver is van heel het boek Jesaja (Mattheus 13:14; 15:7; Marcus 7:6) . Dit zijn allemaal dingen die door vrijzinnige 'christenen' vaak worden ontkend. Maar bij Jezus vinden we geen spoor van twijfel.

Voor Jezus was de Bijbel het hoogste gezag. Het einde van alle tegenspraak. Hier kunnen we uit af leiden dat Jezus er van uit ging dat de Bijbel in alles de waarheid spreekt. In zijn discussies met de leiders van het Joodse volk doet Jezus voortdurend een beroep op de Bijbel. Jezus doet daarbij niet alleen een beroep op de grote lijnen van de Schrift maar ook op de details. Soms baseerde Hij een argument op de vorm van één enkel woord (Mattheüs 22:31,32). Dat deed Hij, omdat Hij er van uit ging dat heel de Bijbel tot in de details Gods woord is. God staat volgens Jezus tot op de letter achter Zijn Woord (Matt. 5:18)!⁶ Niet alleen in zijn discussies met de Joden maar ook in Zijn strijd met de satan beriep Jezus zich op de Bijbel (Mattheus 4:1-11). Nadat Jezus een gedeelte uit de Bijbel geciteerd had zweeg de satan. Tegen de waarheid vermag de satan niets.

4. De aanval op de onfeilbaarheid van de Bijbel

📖 *"Want dit weet ik: dat na mijn vertrek wrede wolven bij u zullen binnenkomen, die de kudde niet sparen en dat uit uw eigen midden mannen zullen opstaan die de waarheid verdraaien om de discipelen weg te trekken achter zich aan. Daarom: wees waakzaam.." (Handelingen 20:29-31)*

📖 *"Is het echt zo dat God gezegd heeft ...." (Genesis 3:1)*

In zijn afscheidstoespraak tot de oudsten van Efeze waarschuwde Paulus voor de komst van valse leraren. Hij waarschuwde voor mannen die de waarheid zouden verdraaien. Hij zegt erbij dat er ook **uit hun eigen midden** zulke mannen op zullen staan. Vanaf het ontstaan van de gemeente tot in deze tijd zijn er telkens weer valse leraren opgestaan. Zo zijn er sinds de Verlichting⁷ onder de christenen telkens weer mannen opgestaan die de onfeilbaarheid van de Bijbel ontkennen⁸. Dit gebeurt vroeg of laat in **elke** bijbelgetrouwe kerk. Er staan dan mannen op die beweren dat er fouten en vergissingen in de Bijbel staan. Bij hun aanvallen op de onfeilbaarheid van de Bijbel gebruiken ze voornamelijk drie argumenten.

I. Er zouden tegenspraken in de bijbel staan.

Een veel gehoord argument is dat er tegenspraken in de Bijbel zouden staan. Wat moeten we daarop antwoorden? Om te beginnen moeten we ons niet in de war laten brengen. Voor al deze zogenaamde tegenspraken bestaat een oplossing. Er zijn

---

⁶ Zie punt drie van Bijbelstudie 42.

⁷ De Verlichting begint ongeveer in het midden van de zeventiende eeuw en loopt door tot het eind van de achttiende eeuw. Men probeert alles vanuit natuurlijke oorzaken te verklaren. Er is geen ruimte voor wonderen, voor het bovennatuurlijk ingrijpen van God. In die tijd begint de systematische schriftekritiek.

⁸ Een van de manieren om de onfeilbaarheid van de bijbel uit te hollen is door te stellen dat de Schrift alleen onfeilbaar is als het om het behoud en de moraal gaat, maar niet als het gaat om de natuur en de geschiedenis. Tegenwoordig hebben velen de onfeilbaarheid vervangen door betrouwbaarheid. Zij nemen aan dat er fouten in de Bijbel staan, maar zo beweren ze, de Bijbel is ondanks dat toch betrouwbaar.

goede boeken beschikbaar waarin deze problemen worden besproken.⁹ We moeten ons dus niet laten intimideren. Zelfs als je niet direct een antwoord hebt. Want dat betekent niet dat er geen antwoord is. Wij geloven niet in de onfeilbaarheid van de Bijbel omdat we alle problemen altijd onmiddellijk op kunnen lossen. Wij geloven in de onfeilbaarheid van de Bijbel omdat Jezus en Paulus daar in geloofden. Omdat we weten dat de Bijbel het Woord van God is¹⁰. De Bijbel is een groot boek. De verschillende bijbelboeken zijn geschreven over een periode van 1500 jaar, door ongeveer veertig verschillende schrijvers. Ook is niet elk deel van de Bijbel even gemakkelijk te begrijpen. Het is dus niet vreemd dat je wel eens iets tegen komt waar je niet direct uitkomt.

II. De Bijbel zou in strijd zijn met sommige wetenschappelijke theorieën.

De belangrijkste botsing is die tussen schepping en evolutie. De evolutietheorie is echter geen goed onderbouwde wetenschappelijke theorie¹¹. De evolutietheorie is op z'n hoogst een mogelijke verklaring voor het ontstaan van het leven. Het bewijs dat voor deze theorie wordt aangevoerd is echter niet overtuigend.

De Bijbel botst niet met de resultaten van wetenschappelijk onderzoek. De Bijbel botst wel met pseudowetenschappelijke theorieën, zoals de evolutietheorie.¹²

III. Sommige boeken in de Bijbel zouden niet geschreven zijn door de schrijvers die de Bijbel noemt. Dit zou blijken uit de 'resultaten' van het historisch-kritisch onderzoek naar het ontstaan van de verschillende bijbelboeken.

De Bijbel bestaat uit 66 boeken die zijn geschreven over een lange periode¹³. Het is mogelijk om onderzoek te doen naar het ontstaan van de verschillende Bijbelboeken¹⁴. Wanneer is het boek geschreven, door wie, waarom, enzovoorts. Op zich is dit nuttig om te doen, **mits men zich onthoudt van speculatie**. Helaas is er een groep leraren binnen de christenheid die allerlei speculatieve theorieën over het

---

⁹ *New International Encyclopedia of Bible Difficulties*, Gleason L. Archer. *The Big Book of Bible Difficulties*, Norman L. Geisler en Thomas Howe. *Things Hard to Understand*, David W. Cloud. *Alleged Discrepancies of the Bible*, John W. Haley. Zie ook het boek *Inspiratie en gezag van de Bijbel* door Rene Pache. Met name de hoofdstukken IX en X en XII. Dit boek is beschikbaar op het internet www.internetbijbelschool.nl/pache.index.htm

¹⁰ Zie Bijbelstudie 45 "Hoe weet je dat de Bijbel het Woord van God is?"

¹¹ Een goed boek waarin de evolutietheorie wordt weerlegd: *"Ik heb te weinig geloof om een atheïst te zijn"*, door Norman L. Geisler en Frank Turek. Zie vooral hoofdstuk 5 en 6. Nog een ander boek: *"Hoe bestaat het! 60 vragen over schepping, evolutie en de Bijbel"*, door Don Batten, David Catchpoole, Carl Wieland en Jonathan Sarfati. Zie ook de site van "Answers in Genesis", <http://www.answersingenesis.org/nl>.

¹² De Bijbel gebruikt niet het jargon van de moderne natuurwetenschappen. De Bijbel gebruikt de taal van de waarneming. Het wordt gezegd zoals je het ziet. Ook wij doen dat tegenwoordig nog steeds. Zo zeggen we bijvoorbeeld dat de zon ondergaat of opkomt. Terwijl het in feite de aarde is die om zijn as draait. De Bijbel gebruikt dus geen wetenschappelijke taal, maar als de Bijbel zich uitsprekt over de schepping dan is dat wel feitelijk juist.

¹³ Zie Bijbelstudie 50 over de canon.

¹⁴ Men kijkt dan naar het intern en extern bewijs. Welke aanwijzingen geeft de tekst zelf over de schrijver, de tijd van het ontstaan, enzovoorts. En welk extern bewijs is er, bijvoorbeeld wat zegt de traditie over de vraag wie de schrijver is.

ontstaan van de bijbelboeken naar voren brengt. Met hun theorieën gaan ze vaak in tegen het zelfgetuigenis van de Bijbel. Het boek Daniel zou dan niet door de profeet Daniel zijn geschreven, het boek Jesaja zou door drie verschillende personen zijn geschreven. En Mozes zou de eerste boeken van de Bijbel niet geschreven hebben. Hetzelfde wordt gedaan met de boeken van het Nieuwe Testament.¹⁵

Laat je niet misleiden of intimideren door de speculatie van deze valse leraren. Hun uitgangspunt is fout en hun theorieën zijn helemaal niet zo zeker als ze voorgesteld worden. Ze kunnen gemakkelijk weerlegd worden¹⁶. Maar het belangrijkste is dat hun theorieën in strijd zijn met het zelfgetuigenis van de Bijbel. De Bijbel zegt van zichzelf dat hij het Woord van God is en dat hij onfeilbaar is.

Als Bijbelgetrouwe christenen houden wij vast aan dit zelfgetuigenis van de Bijbel. Wij weten dat de Bijbel het Woord van God is en dat de Bijbel onfeilbaar is, omdat de Bijbel dat van zichzelf zegt. En omdat we goede redenen hebben om dit zelfgetuigenis van de Bijbel te geloven. God laat namelijk op verschillende manieren weten dat de Bijbel inderdaad Zijn Woord is. Bijvoorbeeld door vervulde profetieën en door de kracht van de Heilige Geest die door het Woord heen werkt.¹⁷

5. De diepere geestelijke achtergrond achter de schriftkritiek.

 "Is het echt zo dat God gezegd heeft ...." (Genesis 3:1)

Vanaf het allereerste begin is er schriftkritiek geweest. De eerste schriftkritiek kwam van de slang in de hof van Eden. God had tegen Adam en Eva gezegd dat ze zouden sterven als ze van de boom der kennis van goed en kwaad aten (Genesis 2:17). Toen kwam de slang. De slang beweerde dat het niet waar was wat God zei. Hij had kritiek op Gods Woord. Hij beweerde dat er een fout zat in deze uitspraak van God. Wat God gezegd had, zo beweerde de satan, was niet onfeilbaar. Gods Woord zei wel dat ze zouden sterven als ze van die boom aten. Maar, zo zei satan: "dat is niet waar, je zult niet sterven" (Genesis 3:4).

Hier zien we de geestelijke macht die achter alle schriftkritiek zit. Eva werd "omver" geredeneerd door de slang. Zo heeft de satan de voorbije eeuwen een grote menigte christenen met drogredenen verleid om de schriftkritiek over de Bijbel te aanvaarden. Schriftkritiek begint vaak op een subtiele manier. De onfeilbaarheid van de Bijbel wordt meestal niet gelijk ronduit ontkend. In plaats daarvan wordt de onfeilbaarheid langzaam aan steeds verder uitgehold.¹⁸

---

¹⁵ Deze leraren beweren vaak dat ze de Bijbel wetenschappelijk verantwoord benaderen. Daarmee bedoelen ze dat ze in tegenstelling tot bijbelgetrouwe gelovigen bij het bestuderen van de Bijbel onbevooroordeeld zouden zijn. Dat is echter niet het geval. Zo sluiten deze leraren bij voorbaat het bovennatuurlijke uit. Ze geloven niet in een God die wonderen kan doen. Daarom geloven ze ook niet in profetie. Het ontkennen van een God die de toekomst kent, leidt hen er bijvoorbeeld toe om het boek Jesaja en het boek Daniel toe te schrijven aan meerdere auteurs.

¹⁶ Enkele boeken waarin dat gedaan wordt zijn. *A Survey of old Testament Introduction*, Gleason L. Archer. *New Testament Introduction*, Donald Guthrie. *More Evidence that demands a Verdict*, Josh McDowell.

¹⁷ Zie Bijbelstudie 45 "Hoe weten we dat de Bijbel het woord van God is".

¹⁸ In plaats van over de onfeilbaarheid van de Schrift wordt vaak over de betrouwbaarheid van de Schrift gesproken. Daar wordt mee bedoeld dat er fouten in de Bijbel staan, maar dat de Bijbel ondanks deze fouten toch betrouwbaar is. Het klinkt leuk maar het is niet meer dan

Sinds de Verlichting staat elke generatie christenen weer voor de opdracht om de onfeilbaarheid van de Bijbel te verdedigen tegenover de schriftkritiek.¹⁹.

Toetsvragen

1. Leg uit wat bedoeld wordt met de onfeilbaarheid van de Bijbel?
2. Welk Bijbelvers zegt dat Gods Woord de waarheid is.
3. Leg uit wat met de volgende stelling bedoeld wordt : "de onfeilbaarheid van de Bijbel is het gevolg van de inspiratie van de Bijbel".
4. Uit welke uitspraken van Jezus blijkt dat Hij uitging van de onfeilbaarheid van de Bijbel?
5. Onderbouw de volgende stelling met behulp van twee voorbeelden: " Uit de manier waarop Jezus met de Bijbel omging blijkt dat Hij uitging van de onfeilbaarheid van de Bijbel."
6. Hoe wordt de onfeilbaarheid van de Bijbel aangevallen?
7. Waarom hoeven wij niet onder de indruk te zijn van deze argumenten?
8. Door welke verkeerde aanname laten schriftkritische theologen zich leiden?
9. Wat is de geestelijke achtergrond van de schriftkritiek?
10. Waarom is het belangrijk om de onfeilbaarheid van de Bijbel te verdedigen?

---

een slim woordenspel. Want als er fouten in de Bijbel staan, hoe weten we dan nog wat waar is en wat niet? Dan is de Bijbel niet meer betrouwbaar! En wat moeten we dan denken over God. Is God dan een mens zoals wij? Vergist Hij zich soms wanneer Hij tot ons spreekt? De Heilige Geest is toch de Geest der waarheid? Heeft hij de schrijvers van de Bijbel doen dwalen? Door anderen wordt de onfeilbaarheid weer op een andere manier uitgehold. De Bijbel zou dan alleen onfeilbaar zijn als het over de weg tot behoud gaat, maar niet op het gebied van de natuur en de geschiedenis. Jezus en de verschillende schrijvers van het Nieuwe Testament dachten hier heel anders over. Zij verwijzen met grote regelmaat naar allerlei gebeurtenissen uit het Oude Testament. Nooit vinden we bij hen ook maar één spoor van twijfel aan de realiteit van deze gebeurtenissen. Dit zijn slechts twee manieren waarop de onfeilbaarheid van de Bijbel uitgehold wordt. Er zijn helaas nog meer manieren waarop dit gebeurt.

¹⁹ Eind jaren zeventig heeft een grote groep christenen dat gedaan door het opstellen van de Chicago Verklaring over de onfeilbaarheid van de Bijbel. Voor informatie over deze verklaring en de organisatie die deze verklaring heeft opgesteld (International Council on Biblical Inerrancy), zie deze link: library.dts.edu/Pages/TL/Special/ICBI.shtml. Het boek *Inerrancy*, dat onder redactie van Norman L. Geisler is uitgegeven is gesponsord door de ICBI. In een appendix van dit boek is de volledige versie van deze verklaring opgenomen. Een Nederlandse vertaling van deze verklaring is hier te vinden: www.toetsalles.nl/html/doc/Chicago.htm